

დროშა

გამოდის ყოველ დღე ორშაბათის გარდა.

ფასი განცხადებისა: სურვილია რედაქციის განცხადება მიიღება ქართულსა და რუსულს ენებზე. თუ საქართვებამთავრის რედაქცია განსწორებს და შეამოკლებს დასაბეჭდად გამოგზავნილ წერილებს. დაუბეჭდავლ წერილებს რედაქცია ვერ დაუბუნებს ავტორს.

«დროშის» რედაქცია — სიმონსონოვის ქუჩაზე, ნაზაროვის სახლში, 1-ლი კლასიკური გიმნაზიის უკან. ხელის-მოწერა მიიღება თბილისში რედაქციაშივე, ქუთაისში, ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში. გარეუბნებში რედაქციისადრესი: В. Тафшисъ, въ редакцію «Дрошба»
ფასი: წლით 9 მ., 11 თვით — 8 მ. 50 კ.; 10 თვით — 8 მ.; 9 თვით — 7 მ. 50 კ.; 8 თვით — 7 მ.; 7 თვით — 6 მ.; 6 თვით — 5 მ.; 5 თვით — 4 მ. 50 კ.; 4 თვ. — 4 მ.; 3 თვ. — 3 მ.; 2 თვ. — 2 მ.; 1 თ. — 1 მ.

„დროშის“ ფასი პირველის გარეშე წლის და- ლაპარაკე 8 მანათი.

წინაშენი ძროხისა

ჩვენს ძალაქის ბამგეობისაგან გახსნილს პირველ-დაწყებით სკოლებში ქართველებსა და სომხებისათვის რუსული ენის სწავლება, როგორც საგნისა, იწყება მეორე წლის მეორე ნახევრიდან. ახლა, როგორც შეეიტყეთ, ბ. სწავლა-განათლების მხარუნველს მოუთხოვნია, რომ ამ ენის სწავლება იწყებოდეს პირველი წლის პირველი ნახევრიდანვე. სასწავლებლების გამგე კომიტეტს თავის თავზედ ვერ უკისრია ამ გვარი ცვლილება და განუზრახავს საბჭოს წარუდგინოს ეს მოწერილობაც და თავისი აზრიც. წარსულ ორშაბათის სხდომაზედ უნდა ყოფილიყო სჯა, მაგრამ მოუსწრებლობის გამო მომავალ ორშაბათისთვის გადაუდგიათ განხილვა ამ ფრიად მძიმე და საჭირო საქმისა.

ჩვენ ვეითხრეს, რომ თელავის მაზრის თავდა-აზნაურობის კრება სასწავლებლისათვის გარდასახდეს გაწერის თაობაზედ სამს მარტს მოხდება.

რადგან ნათეს მენახვა მალაზიებში საშიშია და ხშირად ცეცხლის გაჩენა მოსდევს, ამიტომ ბ. გუბერნატორს აუკრძალავს თბილისის დუქნებში და მაღაზიებში ერთბაშად სამს ფუფუნებდ მეტის შენახვა. ამ გვარი საქმის თაგადამ ასაცილებლად ჩვენი რკინი-გზის კამპანიას გა-

ნუზრახავს. თბილისის ეოგზალთან, ან უფრო ზემოთ, ნათეს დიდი რეზერვუარის ვაკეთება და აქედამ მილების გაყვანა ქალაქის ყველა ბაზარ-ადგილას. ამ გვარის მოწყობილობით შესაძლო იქნება ქალაქის ყოველ განყოფილებაში პატარ-პატარა შენობების გამართვა ნათეს გასაყიდად, სადაც კრანადამ იმდენი ნათეს გამოვა, რამდენიც საჭიროა მუიდევისათვის და ცეცხლის შიშიც სრულიად ღარ იქნება. მა ჩინებულის მოწყობილება, როგორც ი. მ. ს., სამი ათასს თუმანზე მეტი არ დაუჯდება კაპანიას.

ჩვენ მოგვივიდა პირველი ნაწილი მხედრულის დაბადებისა საქართველო-ამერეთის შუშ. სინოდის კანტორის განკარგულებით დაბეჭდილი. ეს წიგნი საკმაოდ სუფთად არის გამოცემული და კორექტურული შეცდომებიც ცოტაა. წიგნში 1174 გვერდია. ეს უკანასკნელი გარემოება აუზნოებს წიგნს და აძენს მის ხმარებას ეკლესიებში, რომელთათვისაც არის იგი გამოცემული. ერთს შევნიშნათ კიდევ: რაკი ძველ ტრადიციებს თავი დაანებეს და ეკლესიაში სახმარ წიგნში ხუცური ასოები მხედრულით შესცვალეს, კარგი იქნებოდა ერთი ნაბიჯიც წინ წავედგათ და მართლწერა ეხლანდებური შემოედოთ, თორემ ჩვენ მართლწერას შეჩვეულს თვალებს უჭრებდნენ

ა, ს, ვ და უ ბრჯულები და მეტის-მეტად უძნელებენ კითხვას.

«Новое Время»-ს კორესპოდენტი იწერება ქ. შოთიდან: «რამდენად უწესურია გასატან-შემოსატანი ვაჭრობა ჩვენი პორტისა, ამას ადვილად დაინახავთ შოთის დამოქნის ანგარიშიდან 1883 წლისა. სულ შემოსულა საქონელი 10,732,286 მანათისა. პირველი ადგილი უჭირავს მანუფაქტურის საქონელს, რომელიც აღის 3,946,360 მანათამდის; მეორე ადგილი შექარს — 1,714,448 მან. ამ სახით, ეს ორი საქონელი შეადგენს ყველა დანარჩენი საქონელიდან თითქმის ნახევარზე მომეტებულს ნაწილს. ბატანით ვი ჩვენი პორტიდან გასულა სულ 2,164,501 მანათის საქონელი, ე. ი, თითქმის შემოსულზე ხუთჯერ ნაკლები.

ზარდა ამ შესანიშნავი მოვლენისა, მიიტყვეს ყურადღებას აგრეთვე ისა, რომ პირველი ადგილი გასატან საქონელში უჭირავს ბამბას, რომელიც გაუტანიათ 414,370 მან.; მეორე ადგილი — ნათეს (360,435 მანათისა), და მესამე — თამბაკოსა და პაპიროსებს (202,260 მან.).

შეველია, რომ ეს სამივე საქონელი, რომელიც შეადგენს ჩვენი ქვეყნის სიმდიდრეს, მომავალში ერთი ათად გავა აქედგან; მაგრამ ესლა კი ჩვენ ის გვაკვირებს, რომ ტყის მასალა გაუტანიათ სულ 1,700 მანათისა და ღებო, რომელიც თვისებით ბევრს უცხოეთელს ღებობსა

სჯობია, გაუტანიათ სულ 50,101 მანათისა.

რამიზეზიაო, — ეკითხება კორესპოდენტი, — რომ ასე ცუდად მიდის ვაჭრობა ამ მდიდარი ქვეყნის საქონლისაო? ამის პასუხად იგი ამბობს: პირ-და-პირი მიზეზი არის შოთის ნათეს-სადგურის უყარვისობაო.

წერილი მისი ხომლიდან.

ბრა ერთი სასამოვნო ცნობა ამომიკითხავს თქვენს გაზეთში, რომ, ამა და ამ სოფელში დეპო გაიხსნაო ამა და ამ სოფელში სკოლები დაარსდაო, აქა და აქ მაწანწალა ვაჭრებს — «წურბელებს» აღარ ეყვლებენებიანო და სხვა ამ გვარი საინტერესო ამბები; მაგრამ, ჩვენ და უსამოვნოდ, არც ერთხელ არ შემხვედრია არაერთარი ცნობები და ამბები მისი-ხეობიდან. ისეა ეს მხარე მიგდებული და მივიწყებული, თითქო ის ჩვენი ქვეყნის ნაწილი არ იყო. ეს ხეობა მოკლებულია, როგორც ჩვენი ადგილობრივი მწერლობის ყურადღებას, ისე «წერაკითხვის საზოგადოებისას».

სა იკრიველი ის არის, რომ — ნუთუ ამ კუთხეში ხალხი არა სცხოვრობს, ნუთუ ამ მხრის ხალხს არა აქვს მოთხოვნილება გონებითნი და ზნეობრივნი, რომ კრინტიც არ იძვრის ამ ხალხის ცხოვრებაზე! ეს სამწუხარო მოვლენა იმითი აიხსნება, რომ ეს ხეობა ერთობ შორს არის ჩვენი ქვეყნის განათლების ცენტრებიდან, და ამ ხეობაში საშინელი გაუწვითა-

«დროშის» ჭელტონი, 1 მარტი.

გაზაფხული
თებერვალი გავიდა,
მარტი დადგა მზიანი,
დღეს მოფრინდა მერცხალი,
მოქიკიკე, ხმინანი.
—
ამწვანდა მთა და ველი,
შევილი ჰყო იამა,
სამურად დაჰგერა
გაზაფხულის ნიაჟმა.
—
სარკესავით დახვდა
მიწას ციაგმა ცამა,
იწყეს ბუდის კეთება
შაშვმა და შოშიამა;
—
დაატკო ყურთა სმენა
შრინველთა სტენის ხმამა,
გამართა გუთნეული
ჩვენმა პატარა ძმამა.
—
პარილსა ელოდება,
თუ არ უმტყუნა ღარმა,

არ მოუწვა კუკური
ჩრდილოეთისა ქარმა.

მოიყვანს, პურსა სიმინდს,
დააძღობს მშიკრებს ყველას,
«სულია»-მამასახლისს
და გზირსა გაიძვერას.

მეგობრების საშბარი ჩვენს ხლან- დელ მდგომარეობაზე.

მოყვარეს პირში უძრახე,
მტერსა პირს უკანაო.
—
შუა დღე იყო. ბრწყინვალე მზე,
თითქო სიბრალულისა გამო, უხვად
გზავნიდა თავის სხივებს ჩვენი ბნელი
არე-მარეს გასანათლებლად. შეცრად
მომესმა ჭაეტონის გრიალი და, რა-
მოდენიმე წამის შემდეგ, ჩემს ოთახ-
ში შემოვარდა ერთი ჩემი მეგობარი,
რომელიც კაი ხანი იყო, არ მენახა,
და შემომძახა:
— გამარჯობა შენი!

— ა, ა, ა, გაგიმარჯოს!... გაგი-
მარჯოს!... მიუტყე მე და გადავხვიე-
ჩვენ ერთმანეთი გადავკოცნეთ.

— საიდგან სადაო, წმიდაო საბაო!
დავეკითხე მე.

— იმერეთში მივდივარ, ცოტა საქ-
მისთვის და შენც გამოგიარე; მე ვი-
ფიქრე, რომ არ გავუარო და შეი-
ტყოს, ხომ გამლანძღავს მეტი.

— Конечно! ასე რომ მოქტეუ-
ლაყავი, ამკარად გეტყვი, что это
было-бы съ твоей стороны «свин-
ствомъ». თანახმა ხარ, თუ არა!

— Пожалуй!...

შემდეგი საუბრისგან მე გავიგე,
რომ იმას შეეძლო ჩემთან დარჩენა
მხოლოდ მეორე დღის 11 საათამდის.
მეორე საათზედ სადილს გიანელით
და ცოტაოდენი კიდევაც გადავკა-
რით, ასე ძველებურად, ჩვენებუ-
რად. შემდეგ სადილისა, მე მიწდოდა
მოგვეგონებინა და გველაპარაკნა ჩვენს
საერთო ამხანაგებზე და ნაცნობებზე,
ერთად ცხოვრებაზე, სწავლაზე, მას-

წავლებლებზე და სხვ. და სხვ. მეგო-
ბარი არ დამეთანხმა და მითხრა:

— იცი, რას გეტყვი? ერთი კარ-
გად მივიძინოთ და მერე ვილაპარა-
კოთ. ხომ იცი, ქართველი ვაჭი და
ნასადილევს უძილობა შეუძლებე-
ლია.

— როგორ თუ შეუძლებელია?

— ნამდვილს გელაპარაკები, — თუ
დამიჯერებ. მე ისე მაქვს წარმოდგე-
ნილი, რომ ქართველები სხვა ხალ-
ხებისგან უმეტეს ნაწილად მით გა-
ნირჩევიან, რომ უფრო მეტი სძინავთ
და, სხვათა შორის, ნასადილევსაც.

— ეს შენი ახალი მეცნიერული
გამოკვლევა იქნება? მაშ იყავ ნება
შენი, დავიძინოთ და მით ნუ ვუღა-
ლატებთ ქართველობას.

როდესაც გამოვევლიძა, სწორედ
ჩაის დრო იყო. ჩვენც ავდექით, პი-
რი და ხელი დავიბანეთ და მოვემზა-
დეთ ჩაის სასმელად და სალაპარა-
კოდ. მთელი ერთი საათი დაგვიტრდა
უწინდელი ცხოვრებიდან სხვა-და-სხვა
ეპიზოდების მოსაგონებლად. რო-

რბელი ის წოდება, რომელიც უნდა მწყავედეს და ხელმძღვანელობდეს ხალხსა.

მერე რამოდენი სოფლებია ასე უყურადღებოდ დარჩენილი ამ ხეობაში! მძისიდგან მოკიდებული სხრამის მისი-ხეობა სულ ცალკე ხეობებად იყოფება. მდინარე ალფის რაიონი ნაპირებზე სდევს ალფის ხეობა, რომელიც რამდენიმე სოფლებიდან შესდგება, მდინარე სხვა-ტურის ნაპირებზე გადაჭიმულია მისი კალთებზე სხვატის ხეობა, მდინარე სხრამის ნაპირებზე, ძველი სხრამის მთების შტოების კალთებზე, სდევს მდინარის, ანუ სხრამის ხეობა. შურთულას ნაპირზე—შურთა და მისი ნაპირებზე—შარხონი, ანუ ახალდაბა და სხვანი.

აი ეს დიდი მისი-ხეობა ისე არის მიგდებული და თავისთვის მიკუჭული, რომ ვინც კი იცნობს ამ ხეობის ბუნებრივ შეილებს ნიჭს, სიმზნეს, ვაჭარობას, გული უკვდება, რომ ეს მხარე ასე ჩამორჩენილია ჩვენს საზოგადოებრივ მოძრაობას; ძველებური ქართველური ჩვეულებანი: სტუმრის მოყვარება დარბაისლობა და სხვა ჩვენი პატრიარქალური სათნოებანი ამ ხეობაში დღემდის უჩრწუნელად დაცული არიან. ბევრს, ძალიან ბევრს ეტნოგრაფიის მასალას შეჰკრებს ამ მხარეში დამკვირვებელი, თუ რამდენსამე ხანს იცხოვრებს აქა.

ამ ხეობაში ვაჭრობა დაცემულია. ამ მხრის ნაწარმოებანი—ყველი, მატყლი, ერბო, ქერი ახალგორს იქით არ მიდის. ახალგორი საესეა «წურბელა ვაჭრებით», რომელიც მისი ხალხს თვალმშობამენ და ისე მდინარეებთან, ძნელად იზოვის კაცი ახალგორელს ვაჭარს, რომელიც კი შემძობებელი რაჯანის-შვილი არ იყოს; ისე აქეთ სხვა და სხვა სოფლებში

ცა წარსულზე ლაპარაკი გავათავეთ, ვკითხე.

— რა შენდულობისა ხარ ჩვენს მოწინავე საზოგადოებაზე?

— მსე იგი, რომ საზოგადოებაზე, რომელსაც ინტელიგენციას ეძახიან?

— დიან ბატონო!

— მს კარგი და საინტერესო საგანია ჩვენთვის! მაშ ყური დამიგდე და გეტყვი.

— ჩემი შენდულობით ენლანდელი ჩვენი ინტელიგენციის ცხოვრება საყურადღებო და ხაზ-გასასმელ მოვლენას წარმოადგენს პსინოლოგიური მეცნიერების მხრით: საყურადღებოა ჩვენი ზნეობითი და გონებითი მდგომარეობა და ნამდვილი. ჭაქტები, ანუ მოქმედებანი, როგორც შედგენი ჩვენი საზოგადო მიმართულებისა.

— რით არიან საყურადღებო?

— აი რით: ჩვენ რომ ვინმე გარეშე პირმა ყური დაგვიდღას და გავგიცნოს თეორეტიულ სფერაში, სადაც სიტყვების რახა-რუხი ბევრს ნიშნავს, მას ეგონება, რომ ჩვენ ჩვენი საქმეებისთვის მომზადება, კეთილმოზადი გრძობა და პატიო-

გამბული მხნეები, რომ იშვიათი იქნება ქსნელი კაცი, რომელსაც ახალგორელის «ნისიები» არ ემართოს!

ამ ხეობაში რომ ჩამოვიდეთ ვინმე ჰყვანდეს ხალხს ან სკოლები იყენებსხვა და სხვა ადგილებში, მაშინ მისი-ხეობაც მიჰბადება ზოგიერთა ჩვენს კუთხეებს, ს-დაც ხალხი ნელნელა იღვიძებს და ვაჭრებს აღარ აწუწუნებენ თავის შეძლებასა. როგორც ვინდა იფიქრეთ, მაგრამ, ჩემის აზრით, იმისთანა მიყრუებულ ალფას, როგორც არის მისი-ხეობა, სკოლა დიდი რამ ჭაქტორია ხალხის გაღვიძებისთვის. ამიტომ დიდი ყურადღების ღირსია ეს ქვეყანა, როგორც ჩვენი საზოგადოებისაგან საზოგადოდ, ისე კერძოდ ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოებისაგანაც.

პასუხი მ. გელოვანს.

ბ. რედაქტორო! თქვენი პოტიციური დეკლარაცია მე 8 №-ში იყო დაბეჭდილი ქაიხოსრო გელოვანის წერილი რედაქტორს, რომლის ავტორი, სხვათა შორის, მეც ვიყავი, და ამის გამო საჭიროდ ვნახე, ჩემის ღირსების აღსადგენად, მასუბი გავეცე გავთავისუფლებო. რადგანაც გელოვანმა სრულიად უსაბუთოდ გამოილაშქრა ჩემს წინააღმდეგ სხვა-და-სხვა მოკონილი ჭაქტებით შეარაღებულმა; ამიტომ მეც რიგ-რიგზე განვიხილა ყოველისთვის, რასაც გელოვანი ჩემზე მოუთხრობს მკითხველს საზოგადოებას.

ეს თერთმეტი წელიწადია, რაც მე რაჭაში ვსწავლობ და ამ ხნის განმავლობაში სულ მუდამ სხვა-და-სხვა ჩვენის მხრის სოფლებში დავიარებოდი, როგორც მსამსახურე ვიწყო, და გასაკვირვებელია, რომ ქაიხოსრო გელოვანმა, რა-

სანი შრომა არ გვაკლია. მაგრამ რა ნაირად შეცდება საწყალი? სად ჩვენ და სად საქმისთვის მომზადება! საქმე სხვაა, იგი სხვაა, შუა უძველესი დიდი ზღვარი.

— შეცდება? უკაცრავად, მაგრამ, ეგონებ, შენც მართო სიტყვების რახარუხი გამოგდის. რისთვის შეცდება?

— მოიცადე! ნუ ჩქარობ! თუ რასმეს საზოგადო ჭრაზებით ვამბობ, განმარტება ითხოვე და მოგცემ. მე ვამბობ, გარეშე პირი ჩვენს საზოგადოებაში შეცდება-მეთქი, მისთვის რომ ჩვენი საზოგადო ცხოვრება ძალიან ბნელ სურათს წარმოადგენს და მის განათლებამდის, იმერულად რომ ვსთქვათ, «ბარე ორი დღე გაიარს».

— მთქვამთ, ასეა; მაგრამ მე მინდა ვიცოდე, — თუ რაში ხედავ შენ ჩვენი საზოგადო ცხოვრების სიბნელეს?

— ძალიან ბევრში.

— არა, მაინც?

— ბელაპარაკები, ძალიან ბევრი-მეთქი და თუ დიდი სურვილი გაქვს, სულ ჩამოგიტოვი ამ სიბნელის ყველა ელემენტებს, შენ მხოლოდ იანგარიშე.

ჭაში მცხოვრებმა, დღემდის ვერ მიხერ და ჩემი ბორატ-მოქმედება არ აცნობა მკითხველს საზოგადოებას.

ბ. გელოვანს საიდანღაც ჩაწვეთება ურში, რომ საზოგადოთ, როგორც სასამართლოს ბოჭულები, ისე ექიმები, რაქის სასამართლოს წევრები და სხვა მოსულები სმირად ერთს მოგზაურობაზე რამდენიმე საქმეებს ასრულებენო, გზის ხარჯს კი თითოეულს საქმეზე ცალცალკე იღებენო, და წარმოუდგენია ამითი მინდ დავიჭერ წულუკიძესო, მაგრამ, დახედეთ, ამჟამად შემდგმა. ქ. გელოვანი ბძახებს: «ჩვენი ზოგადი ბოჭულები ერთად წრეს გარდასულან, ერთად ძლიერ დაუმონაგებია იგი ვერცხლს და მათ მიერ ფულის უსომო ხვეჭას სამზღვარი აღარა აქვს, მაგალითად მოვიყვანთ, თუ გინდ, რაჭის სამსჯულოს ბოჭულებს ბ. წ-ქს. უნგარიშო ჭაქტები გვიმტკიცებენ, რომ ეს გაუბატონი ერთად გაუტარებია ვერცხლის მოყვარებას და ადამიანს ვეღარაფრით ვერ გაუძლია».

ბ. ქ. გელოვანო, სხდ არის თქვენი უნგარიშო ჭაქტები? რატომ ერთი მაგალითი მინდ არ მოგვყავს იმის სასახლად, რომ მე უგანობად და თავის ნებაზე ვსვეჯდე ფულსა. აქ მხოლოდ მოგზაობით ერთს შემთხვევას, რომელიც თქვენს სიტუაციას არღებებს და თქვენც ვარჯად მოგვსვენებთ: უნდა დაგესახელებინათ, რომ წარსული წლის ნთებრავლს თქვენი მიწვეული განდით ს. ტლამში და გზის ხარჯიც თქვენგან მიჭიდა; რადგანაც თქვენი საქმე შეგასრულია. ი. ა. თქვენის მხრის მიმული აესწრე უფლო (ფიქტივნი) აღსრულებითი ფურცლების ძალით, და უგან დაბრუნებას ვეპირებოდა, თქვენი სოფლის მღვდელმა ს. ღანდამ თქვენი თანდასწრებით მოძიებინა აღსრულებითი ფურცელი, რომლითაც გეოსს გარ. გეოლოგიაში უნდა გადახდოდა 90 მან., ეს აღსრულებითი ფურცელი მივიღე, საქმე შეგაყენე და შემდეგ წავედი იმ გლეხის სახლში იმავე ს. ტლამში.

— ბატონი ბძახდები! აბა! დაიწყე პირველად?

— ჩვენი საზოგადო ცხოვრების სიბნელეს ვხედავ, პირველად, ჩვენს გონების მოუმზადებლობაში.

— მეორედ?

— მოქმედების განუსაზღვრელ პროგრამაში.

— მესამედ?

— საზოგადოდ დაცემულ ზნეობაში.

— მეოთხედ?

— შინადაცო ბრძოლაში.

— მეხუთედ?

— მეხუთედ—სულტ ხასიათებში და შრომის მიუჩვეულობაში?

— მეექვსედ?

— მეექვსედ—რეტროგრადულ მიმართულებაში, რომელიც ამ უკანასკნელ დროს დაიბადა.

— მეშვიდედ?

— მეშვიდედ—სულმოკლეობაში, ტრახანობაში და რალაც უზომო დასულელურ თავმოყვარებაში, რომლის წყალობითაც ჩვენ არ შეგვიძლიან ერთად, ძმურად, ვიმუშაოთ და საზოგადო საქმეს შევსწიროთ მსხვერპლად

გეოსს გეოლოგიაში, რომ თვისება მიუყვება და დაბრუნდნ რაში, მაგრამ გეოლოგიაში ორ თვეზე ფულები ნებით არ შემოიტანს, და ხელმეორეთ წავედი მასთან განხილვის ძალით გარდასასდევნებლად. როგორ ფიქრობს ამ საქმეზე ქ. გელოვანი: რამდენი გზის ხარჯი ავიღე? ჭკითხეთ მდ. სამსონ ღანდას და გლ. გეოლოგიაში და ისინი მოგასვენებენ, ქ. გელოვანო!

რა სინდისი გაძლეკთ ნებას, ქ. გელოვანო, რომ ბძახდით: «ერთსა და იმავე გეოსს უნდა გარდასადევნოთ რამდენიმე პირის ვალი, ბოჭუელი მიდის ერთხელ, უკვლავ ვალს ერთს მისვლაზე ახდევინებს და ხარჯს კი ორი გზობისას ათმეკს, ბ. წ-ქ ამ მოქმედებას განხილვით მოქმედებად სთვლის თურმეა და სხ.

შეიძლება ამ გვარი მოქმედება სხვა ბოჭულებზე გაიგონეთ და ესეა გინდით მე მომწერეთ, მაგრამ ბ. ქაიხოსრო გელოვანი ვერ მოესწრება იმისა, რომ ამ გვარი უსინდისო მოქმედება რადისმე მე ჩავიფინო. ქ. გელოვანს, აღბად, იმისი იმედი აქვს, რომ ეს ცარიელი სიტუაციის რახარუხი მას შეჩქეს და მე მისი ცილისწამების მსხვერპლი შევიქმნე, მაგრამ გელოვანი ძალიან მსცდება. ან უგან წაიღეთ თქვენ სიტუაციი, ბ. გელოვანო, ან დამტკიცეთ, რომ მე ერთსა და იმავე პირს, რომელსაც რამდენიმე აღსრულებითი ფურცლით სხვა-და-სხვა პირების ვალებს ერთს დროს ვასდევინებ, ერთი გზობის მეტს ხარჯს ვართმევდე. თუ გელოვანს ჩემი წინადადება არ მიუღია, მაშინ ნება მექნება ვუწოდო მას სულმძაბელი ადამიანი და უპატიოსნო მწერალი.

ბ. ქ. გელოვანი, სხვათა შორის, ესება თავის კორესპონდენციაში ჭკითხვის სამხედრო გუბერნატორის განკარგულებას და ამბობს, რომ გუბერნატორის წინადადებათ აქ (რაჭაში) შესდგა თავად-მხნაურობის კომისია, რომელმაც ამოაჩინა მანვე წევრი, შეადგინა მათი მისია და ჩვენი პაწაწინა პირადი გრძობები და ინტერესები.

— მერევე?

— მერევე-ე-ე? მანა ეს საკმაო არ არის? მე გავათავე, მეტს არას ვიტყვი; მაგრამ იმედი მაქვს, ეს ჩამოთვლილი ცოდვები სულ რომ შევეერთოთ, მაშინ ცხადათ დაფინანსავთ, რომ ჩვენს მოწინავე საზოგადოებას ძალიან ცოტა ღირსებების მინიჭება უნებებია თავის თავისთვის.

— მადლობა ღმერთს, რომ გავათავე! მე ვიცოდი, შენ პესიმისტი იყავი, მაგრამ ასე შორს თუ წახვიდოდი, ეს კი არ მეგონა. შათავე! მაგრამ იცი, რას გერყვი? ყველა შენგან დადებული ბრალი ჩვენს ინტელიგენციისადმი გამოხატულია საზოგადო მოღურ ჭრაზებში და ამისთვის განმარტება და დამტკიცება ეჭირება. თუ ეს ვერ შეიძელი, მაშინ ნამდვილს «ჭრაზიორს» დაგიძახებ.

— ბატონი ბძახდები! თუ შენთვის ცხადი არ არის, რაც ვითხარი, მე არსად მივრბივარ და ადვილად შემი-

წარუდგინა მთავრობასა; გულკანნი ბრძანებს, რომ ერთს ამ გამოსასწავლეს...

ესე სიღრმე და ტილის-წამება ბ. გულკანისაგან.

ქვემოთ დაწვრილნი მოვიდა, ცოლი ამბავს უყუბოდაო, — სწორედ ასე მოსდის ბ. გულკანს: ის რომ ბა — მესასხელებს, ამასე გამოსასწავლებით...

მე სრულდით ხალისი არა მქონდა ბ. ბა — მის ვინაობაზე რამე შეთქვა, მაგრამ რადგან მისი მხატვრობის დამკვიდრე და მკვლავი ბ. გულკანი შეესრულეს დამოკიდებულებას ბა — თან, იმულებული ვარ თავის გასამართლებლად...

დასასრული სვალ) — თონი

რუსეთი

შინაურ საქმეთა სამინისტროს ამ მოკლე ხანში შეუტანია სახელმწიფო რჩევაში წინადადება შესახებ იმისა, რომ საქალაქო ექიმებს მოემატოს ჯამაგირი, რადგანაც, მას აქეთ, რაც ეხლანდელი ჯამაგირები დადგენილნი არიან, ცხოვრების პირობებიც შეიცვალნენ და ცხოვრე-

ძლიან დაგზნებული. რაზედ არ მეთანხმები?

— რაზედ? სრულიად არაფერზედ — სანამ არ განმარტავ. ავიღოთ, მაგალითებო, პარველი ბრალი: რაში გვეტყობა ჩვენ გონებითი მოუშინებლობა?

— ბატონი ხარო ავიღოთი შწინარეს ყოვლისა ამ ბრალს ამართლებს ის გარემოება, რომ უფრო ხშირად ჩვენ არ ვიცით, რის გაკეთება შეგვიძლიან და რისა არა. მაგ., გამოვა სცენაზე რომელიმე ვაჭარბანი და დაიწყებს რაიმე საქმეს, რომლისთვისაც მომქმედნი პირნი სრულდით მომზადებულნი არ არიან. ამის გამო ჩვენში დაწყებულ საქმეებს თითქმის ყოველთვის ერთი და იგივე ბოლო აქვს, უღროოდ სიკვდილი. ჭაქტები გინდა და აი: დეპოები «იმედი», «შრომა» და სხ. და სხ. ამასთანავე ისიც უნდა ვთქვათ, რომ ბევრი ბრალსა სდებს «სხვა-და-სხვა გარემოებებს» და ვითომ თავს ამით მართლყოფილს; მაგრამ იმინ არ იცის, რომ «ჭირს გაძლება უნდა» და თუ ამას ვერ ჩაედივართ იმ მიზეზისა გა-

ბაც ძალიან ვაძვირდა; მრავალი ადგილები საქალაქო ექიმებისა უქმად რჩებიან, და ექიმებაც ხშირად თანახმანი არ არიან ისეთი ადგილი დაიქირონ, რომელიც მათ არ აძლევს საკმარის სახსარს ცხოვრებისას. ამ გარემოებას ერთობ ცუდი გავლენა აქვს ქალაქების სანიტარულს მდგომარეობაზე; ამ მხრით ქალაქები თითქმის უბატონონი არიან, არავის თვალში არ უქირავს მათ სისუფთავეზე, მცხოვრებლების ჯანმრთელობაზე. შოველივე ამის გამო შინაურ საქმეთა მინისტრს საუკეთესოდ უცნია საქალაქო ექიმებისათვის ჯამაგირების მომატება; ამ ზომითის მუქირობს წახალისოს ექიმები რომ ქალაქებში ადგილები დაიქირონ და მით შეეცადოს საქალაქო ექიმებს რიცხვი. ჯამაგირების მოსამატებლად, მინისტრის აზრით, საკმარ იქნება 50,000 მან. მინისტრის თანახმა არის სახელმწიფო კონტრაქტორიც. იმ შემთხვევაში, თუ სახელმწიფო რჩევამ მიიღო მინისტრის წინადადება, მაშინ საქალაქო ექიმებს მომატებული ჯამაგირები მიეცემათ ამ წლის მეორე ნახევრიდან.

— ფონტის უწყებაში არსებობს ერთი ისეთი პროექტი, რომელიც დიდს ვალენას იქონიებს გზავთბე. ახალი პროექტის ძალით, თუ კი ის, სამწუხაროდ, სისრულეში მოყვანილი იქნა, გზავთის თითო 15-ის გავზავნა მოითხოვს ხარჯად ორკაპიკიანს მარკას; ეს ზომა გზავთების რედაქციებს გაუორკვეცებს ფონტის ხარჯს, რიცა, რასაკვირველია, დაეტყობა გზავთებმა გაერცელებას.

— როგორც რუსული გზავთები გვატყობინებენ, პეტერბურგში უნდა დაბრუნებულიყვნენ სამხლერ-გარედამ ზოგიერთი რუსეთელი ემიგრანტები, რომელთაც სამშობლოში

მო, რომ ღონე არ შეგვივს. შექველნა, როცა კაცმა ანუ საზოგადოებაში არ იცის, რის გაკეთება შეუძლიან და რისა არა, მას აკლია უფრო გონებითი მომზადება. ანუ ან კიდევ მაგალითი.

ამ უკანასკნელ დროს ჩვენში ბევრსა აქვს საზოგადო მოღვაწის სახელი. მაგრამ ნეტა ვიცოდეთ, რა რიგად შეუძენია მათ ეს სახელი და ვინა სთვლის ჩვენი ინტელიგენცია საზოგადო მოღვაწედ?

თქვენ შეგიძლიანთ იყოთ კარგი მასწავლებელი, კარგი მიმართულემა გქონდეთ და თქვენს სწერაში კეთილსინიღისიერად ირჯებოდეთ; თქვენი შრომა თითქმის არავის საინტერესოდ არა მიაჩნია, თქვენ ჩვენი ინტელიგენცია საზოგადო მოღვაწედ არა გთვლის, თქვენ არ შეგიძლიანთ არაერთარი სახელი და შინაშენილობა და იმსახუროთ მის თვალში. მსაკიდე არაფერი, თქვენ კიდევაც ვგაყვებდურებიან და ყოველ მხრიდან გოფერი რიანი ცეცხლს რატო არაფერს არ აკეთებო (იგულისხმე, რატო ლიტერატურაში არ ჩამოხვალთ).

შემოსვლის ნება მიეცათ უმაღლესი მანიფესტის ძალით. ამ მანიფესტის გამოცემამდი კი მათ არ შეძლოთ რუსეთში შემოსვლა, რადგანაც შემოსვლისათანავე, კანონის ძალით, პასუხის-გებაში უნდა მიეცათ, როგორც ნება-დაურთველად რუსეთიდან გასულნი, ან და როგორც რომელიმე პოლიტიკურის დანაშაულოის მომქმედნი.

— ამ სამი ოთხიოდე თვის განმავლობაში სხვა-და-სხვა მხრიდან ზოგიერთა პირთა და დასთა დაუწყეს დენა ახალ სასამართლოს წესებს; ახლის სასამართლოს მოწინააღმდეგებს მაინებლად მიაჩნიათ ის სასამართლოს რეფორმები, რომლებიც განსვენებულმა ხელმწიფე იმპერატორმა რუსეთს მიანიჭა. ზოგიერთა შემთხვევათა გამო, შემოღებული რეფორმების მოწინააღმდეგეთ ფრთება შეეხათ, მაგალითად, იმათ ნამეტნავად ალაპაღეს ხმა მელნიცკის (შვილის) და სერბილოვის გამართლების შემდეგ; იმათის აზრით, მომატებულად მაინა ნაფიცთა სამართალი, და მოსამართლეთა დამოუკიდებლობა, რომლებიც შეადგენენ სასამართლო რეფორმის შევებას. შოველივე ამის გამო დღითი დღეელოდებიან სხვა-და-სხვა ცვლილებათა სასამართლოს წესებში; ამას წინაღ ტელეგრაფმა გაცნობა, რომ განზრახვა აქეთო ცვლილება მოახდინონ იმ წესში, რომელიც შეეხება მოსამართლეთა გარდაუყენებლობას და დამოუკიდებლობას; ეს, როგორც ვაზეთა «Гражданин»-ი გვატყობინებს, იუსტიციის სამინისტრულ შესდგომია წინადადების შემუშავებას, რომელსაც უნდა შესცვალოს ნაფიცთა მოსამართლეთა ინსტიტუტი; ეს ახალი პროექტი დაუყოვნებლივ უნდა წარედგინოს სახელმწიფო რჩევას; როგორც ვეთ «Гражда-

თქვენ შეგიძლიანთ კარგი მსაჯული, გამოძიებელი, ან და ნამდვილი სულიერი მამა იყოთ, — სულ ერთია: თქვენ ჩვენი დაწინაურებული საზოგადოებისთვის არ არსებობთ და არც არავითარი პატივის ცემა და სახელი გაქეთ მასში. მაშ რა არის საჭირო სახელის შესაძენად ჩვენს საზოგადოებაში? ძალიან ცოტა: თქვენ დაგჭირდებათ მხოლოდ მაღალი ჭრებით ლაპარაკი, საქმისთვის ნუ შეუშუბდებით, და ერთი ან ორი საქურონალ-გაზეთო წერილის დაწერა, და დარწმუნებული იყავით, რომ თქვენი სახელი ჩვენს განათლებულ საზოგადოებაში უეცრად თავს ამოჰყვას, რადგან მანქანების ძალით თქვენ ახდებით საზოგადო მოღვაწედ, ჩვენი ინტელიგენცია ახლა გიცნობს თქვენ და სულ სხვანაირად გიყურებთ... ამდენ ხანს თქვენ მაღლიდგან გიქვირდენ და იმც კი ლაპარაკს არა ჰკადრებოდბა, ვიზედაც თქვენ მაღლა აღექით... ახლა კი სულ სხვა... რასაკვირველია, ადვილად შესაძლებელია, რომ თქვენი წერილები საეკვო ღირსებისანი იყვნენ. მაგრამ ეს

ნიხნა-ი სამოპს, ნაფიცთა მისაწავლეთა ინსტიტუტს. მათგანაც უნდა შემოაკვეცონ.

— ამ მოკლეს ხანში მოსკოვში სასამართლოში განიჩია ერთი საქმე, რომელმაც მიიზიდა დიდი ყურადღება საზოგადოებისა და ცუდი შთაბეჭდილება იქონია მასზე: ერთს მოსკოველს მდიდარს, ბოტკინს, რომლის საცხოვრებელს მილიონებითა სთვლიან, შეუყვარდა გუვერანტკა; ამ უკანასკნელისთვის ბოტკინმა ულუკმა-პუროდ დასტოვა თავისი ცოლ-შვილი საბრალო ცოლი სთხოვდა გუვერანტკისადმი სიყვარულით გატაცებულს ქმარს წლიურ სარჩოდ 2,700 მან., ამ ფულის წლიურად გადახდა ვერაფერს დაკლებდა ბოტკინის სქელს ჯიბესა, მაგრამ ბოტკინი არ დათანხმდა ცოლის თხოვნაზე; ბოტკინის ცოლმა მიმართა სასამართლოს, რომელმაც შეიწყინარა მისი თხოვნა და საქმეს მის დასასარგებლოდ გარდაწყვიტა. მეტად გასაკვირველი და შემადრწუნებელი იყო ბოტკინის ადვოკატის საქციელი; ადვოკატი ცდილობდა გამოეყენა ბოტკინი ძალიან ლარობკაცად, რომლის წლიური შემოსავალი არ აღემატება 650 მან., მაგრამ სასამართლომ იცნო ბოტკინის და მისა ადვოკატის სიტყვები და გადადგა აშკარა სიცრულად.

დასასრული სვალ) — თონი

სუცხოეთი

18 თებერვალს (1 მარტს სანსტ.) ლონდონში მიუღიათ სუაკიმიდამ გენერალი შრაპამისაგან შემდგვი ტელეგრამა: «მე მოეწუროდე აჯანყებულების წინამძღოლთ პარლამენტრის მიერ, მაგრამ იმათ პასუხიც არ გამცეს და ამისგამო დღეს, დღით გავიდა ბანაკილამ ინგლისის ჯარი

თქვენთვის და ჩვენი ინტელიგენციისათვისაც სუ ერთია. ამაზედ ნუ შეუშუბდებით. თქვენი რეპუტაცია შინაც იზდება და იზდება» — აქედან წარმოსდგება ის უბედურობა, რომ ჩვენში უფრო ბევრი ლიტერატორია, ვიდრე მკითხველი, და ჩვენი ლიტერატურა კი მეტისმეტად დაცემულია, რადგან მას ერთობ ცოტა ნიჭიერი მოსამსახურე ჰყავს; დანარჩენები კი მას, ესე იგი, ლიტერატურას, უფრო სახელისთვის და საკობტაოდ ხმარობენ, აი სწორედ ისე, როგორც რომელიმე «ჭრანტი» პენსნის ხმარობს ხლომე. წამოიგებენ, ბატონო, ერთს მან, ორს წერილს ცხვირზე და ჰგონიან, დედა-მეწა ვადებარუნეთ. ლიტერატორები ამისთვის საჭიროა... მაგრამ ან «მე» რაღას გავაგრძელებო რა არ არის ჩვენთვის საჭირო... (დასასრული სვალ) — თონი

(3,000 ქვეითი კაცი და 750 ცხენო-სანი) შვიდი მორტალიეზით და რვა მცირე ყალიბის ზარბაზნით და მორტემის ქასთან შეეყარა მტერს, სადაც იგი ჩასაფრებული იყო კრუპის ზარბაზნებით დაიარაღებულ თხრილებში. ჩვენ მარჯვენა მოუხვიეთ, დავეციტ მტერს უკანდგან, თხრილები იერიშით ავიღეთ, სამი კრუპისა და სამი სხვა გვარი ზარბაზნები და მრავალი საომარი მასალები წაფართოეთ. ბრძოლა სამ საათს გასტანა, რადგანაც მტერი მეტის-მეტად თავგანწირულად და მედგრად ბრძოლდა. იმას ჰყვანდა 10,000 კაცამდენ. მტერს დიდ-ძალი ხალხი გაუწყდა და დაეჭრა; მარტო თხრილებში ვნახეთ მოკლული 900 კაცი. ჩვენ 28 კაცი მოგვიკლეს, 142 დავეჭრეს და 2 დაგვეკარგა. ბეკერ-ფაშა და პოლკოვნიკი ბერნაბი მძიმედ დაიჭრნენ და 15 ოფიცერიც სუბუქად არიან დაჭრილნი.»

— ძონსტანტინეზოლედამ მოსული ამბებიდან სჩანს, რომ იქ ძალიან უკმაყოფილონი არიან ინგლისზედ, რადგანაც ამ უკანასკნელმა ჩაშალა სულთანს უზენაესი უფლებანი, რომელნიც მას აქამდინ სულანზე ჰქონდა; მაგრამ, რადგან ემინიანთ ინგლისელებისა, აშკარად, საქვეყნოდ ვერ აცხადებენ მათზე თავიანთ სამღურავს, მხოლოდ ერთი-ერთმანეთს შესჩივიან და ამ გვარად იქარებენ დარდს. მსმალეთის დიდებულთა აზრით, ინგლისის სამინისტრო ისეთს პოლიტიკას ადგას მევიტის შესახებ, რომელიც ამტკიცებს, რომ ის სრულიად ატაფრად აგდებს ხალხთა შორებრივ კანონებსა. ამასთანავე, იმ მიზეზებსაც იხსენიებენ, რა მიზეზებითაც ზოლანდის კაბინეტმა გამოაწვია მსმალეთის სამღურავი. სხვათა შორის, ამბობენ, რომ ინგლისი, როდესაც აცხადებდა იგი სულთანის მევიტისაგან განცალკევებას, ზდილობის გამო მაინც უნდა დაჰკითხებოდა მსმალეთსაო; ინგლისმა გაგზავნა სულანში წარმომადგენელი, რომელსაც დიდი რაღაც რამ საქმე აქვს მინდობილი, ინგლისის ჯარები მისწრაფიან ამ ქვეყნის შუაგულისკენ, და ყოველივე ეს ისე მოხდა, რომ არაფერი არა უკითხავთ-რა სულთანისთვის მაშინ, როდესაც ეს უკანასკნელი სულანის უზენაესი მმართველი არისო. მაგრამ მსმალებს ყველაფერზედ ძალიან უფრო ბორდონის თვითმნებლობითი მოქმედება სწყინათ. რა უფლება ჰქონდა იმასაო—ამბობენ თათრები,—რომ ძორლოფანის ემიჩრად დანიშნა მანდი—ის არაბი, რომელიც ძონსტანტინეზოლედში უბრალო მემამბოხედ მოაჩინათო? ბორდონის პროკლამაციებიც ამტკიცებენ, რომ ის მსმალეთის მმართველობას არაფრად აგდებსო, მსმალეები განსაკუთრებით იმ პროკლამაციას გუჯარებია, სადაც ბორდონი სწერს აჯანყებულებს, რომ მსმალეთის მმარ-

თებლობას განზრახვა ჰქონდა შემოესიეო თქვენთვის თავის ჯარით, მაგრამ ინგლისის დედოფალმა ავაცილეთ თავი დამ ეს უბედურებო.

— ბამოჩენილი, რუსის ან არხისტი კრაპოტკინის შესახებ, რომელიც ამჟამად საფრანგეთში კლერფოს საპრობოლიეშია დაპატიმრებული, ამას წინად ხმები გავრცელდა, ვითომც მოამკედარიყოს. ამ ხმებმა დიდი ბაასი ასტეხეს ფრანკო-რადიკალურ განუთებში; ზოგმა მათგანმა კაცები გაგზავნა პლევროში, კრაპოტკინის ნამდელი ამბის შესატყობლად, ზოგნი ამტკიცებენ, რომ იმას არ შეუძლიან აიტანოს ხუთი წელიწადი ციხეში ყოფნა, რომელიც მას ვადამდინ უკლია, და ამისათვის თავგამოდებით თხოულობენ იმის სრულს განთავისუფლებას. ამ საქმის თაობაზე, სხვათა შორის, არი რუმფორსაც დაუბეჭდია წერილი, რომელშიაც იგონებს თავის პატიმრობის ამბავს სხვა-და-სხვა ციხეებში. ის ამტკიცებს, რომ ნაპოლენ III-ის დროს პოლიტიკურ დამნაშავეთ უფრო ბევრი შეღავათი ჰქონდათ, ვიდრე ვხლავ, რესპუბლიკის დროსაო,—რესპუბლიკა უფრო სასტიკად ეპყრობა იმათაო.

ტელეგრაფი

(ჩრდილოეთის სააგენტოსია.)

28 თებერვალს.

პეტერბურგი. უცხო ქვეყნელი პრესსა, განსაკუთრებით ლონდონის გაზეთი «სტანდარტი», ავრცელებს ხმებს, ვითომც რუსეთსა და გერმანიას ცალკე ხელ-შეკრულობა დაედვათ ურთიერთ შორის; მაგრამ დღეს «ქურნალ დე ქსან-ჰეტერბურ» ამტკიცებს, როგორც ამ ხმებს, აგრეთვე მეორე ლონდონის გაზეთის «დელი-ნიუსის» ცნობასაც, რომელიც ამტკიცებს, რომ თუცა ფორმალური ხელ-შეკრულობა არ არსებობს მათ შორის, მაგრამ ბისმარკს განზრახვა აქვს დაუხლოვდეს რუსეთს და დაითანხმოს იგი ავსტრო-ვენგრის სამფლობელოს ადმოსავლეთისკენ გაფართოებაზეო. «მშვიდობიანობის პოლიტიკა» — ამბობს «ქურნალ დე სან-ჰეტერბურ», — რომელსაც იმპერატორების ქსახელმწიფოანი ადგანან, პატივსა სცემს ეხლანდელს წეს-წყობილებასა.

სუაპიში. დაიწყეს ოსმან დიქმის წინააღმდეგ მოქმედება; გუშინ ერთი პოლიკი გავიდა აქედამ; დანარჩენი ჯარებიც დღეს გავლენ.

29 თებერვალს.

პეტერბურგი. მედნიკებისა და სვირიდოვის საქმეებს სენატი 13 მარტს განიხილავს.

«ს.-ჰეტერბურგის უწყებები»

ამბობენ რადგან ხშირად ნათიქმსაჯულთა გარდაწყვეტილება არ ეთანხმება გამოძიებას და ამით საზოგადოების სამღურავს იწვევს, იუსტიციის მინისტრმა წინადადება მისცა სახალხო საკითხავების კომისიას, რათა გამოსცეს ბროშურა, რომელიც უხსნიდეს ნათიქმსაჯულებს მათს მოვალეობას თანახმად კანონისა. ამ ბროშურის შესადგენად დანიშნულია კონკურსი; კონკურსში მონაწილეობას იღებენ ცნობილი იურისტები.

პარი. ტუქილი გამოდგა ის ხმები, ვითომც გორდონს სუდონის გარნიზონების შველა უიმედოდ მიჩნდეს დიდი ჯარების დაუხმარებლად.

პარიში. პრინცმა ნაპოლეონმა მიიღო ბონაპარტისტი ქურნალისტები და უთხრა, რომ არავინ არ უნდა ჩამოართვას ხალხს უფლება თავის ბედ-იღბლის გადაწყვეტისაო. ამასთანავე პრინცი დაჰპირდა რომ ენერგიულად წინააღმდეგობას გაუწევს ყოველ ამ უფლების მიმთვისებელს.

ლონდონი. სახელმწიფო სერეუტარმა ინდოეთის საქმეებისამ, კომბერლეიმ განაცხადა ლორდთა პალატაში, რომ იგი არას დროს გულგრილად არ უცქეროდა რუსეთის ინდოეთისკენ მიწევას; რომ რუსეთის სამფლობელოს დაახლოებისათვის ინგლისის სამფლობელოსთან თანხმობა საჭიროა და არც საშიშია რომ მათ შორის მდებარე ქვეყნებზედ გავლენის თაობაზედ რაიმე უთანხმოება მოხდეს, მაგრამ მაინც საჭიროა ზომების მიღება ინდოეთის სამზღვრების დაცვისათვის.

ლონდონი. პარიკის გრაფის სახელზედ მოსული პაპეტის ფთხილად გახსნის დროს აღმოჩნდა, რომ პაპეტი დიდძალი დინამიტით იყო სავსე; დინამიტი ისე იყო ჩაწყობილი, რომ აფეთქების დროს რამდენსამე კაცს მოჰკლავდა.

სუაპიში. გუშინ ზარებასთან მდგომმა მოწინავე ჯარმა თოფის სროლა ასტენა და მაშინვე უმთავრესი ჯარი მოწინავე ჯარის საშველად წავიდა. აჯანყებულების რიცხვი აქ თურმე 8000-მდე აღის.

პეტერბურგი. სახელმწიფო ქონებას სამინისტრო იგონებს საშუალებას კავკასიის ნავთის რიგინად ხმარებისათვის, რუსეთში გადაკეთებისათვის და ისე გატანისათვის სამზღვარ გარეთ; სამინისტრო ცდილობს აგრეთვე გააიაფოს ზიდვა ნავთის ნაწარმოების რე-

სეთისა და უცხო ქვეყნის ქვეყნებში და გაუფართოვოს საქმიანობა ამით სახელმწიფოსაც შემოსავალი მოემატოს.

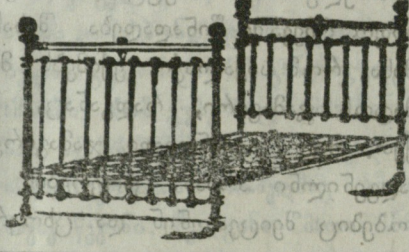
განსხადებანი

თგილისის ქალაქის გამგეობა.

ამით აცხადებს, რომ მარტის 6 რიცხვსა ამა წლისას მისგან დანიშნულია პაპრობა იჯარით გაცემაზე ძალაქის იმ ადგილმდისა, რომლებზედაც ბუდეებია გამართული მინერალური წყლების გასაყიდად. ვადა იჯარისა იქნება კონტრაქტის შეკვრის დღიდან, ვიდრე სამ წლამდინ. იჯარით გაიცემიან შემდეგი ადგილები; ერთი გოლოვინის პროსპექტზე გიმნაზიის ქუჩასთან, ერთი რეიტერის სახლთან, ერთი ანტონოვის სახლთან, ერთი ფოსტის სტანციის პირ-და-პირ, ერთი ალექსანდრეს ბაღთან, სახაზინო პალატის პირ-და-პირ, სამი ერევნის მოედანზე და ერთიც ავლაბარში, სულ ცხრა ადგილი.

იმ პირთ, ვისაც ამ ადგილების ადება სურთ, შეუძლიანთ პირობები სინჯონ ყოველ დღე ორ საათამდინ, გარდა კვირა და უქმე დღეებისა. (3—1)

ინგლისური ჩინის კრავობები

ერთის საწოლი 7 მანუიდგან და ორის საწოლი 14 მანუიდგან, მათი ლეიბები, ზღვის ბაღსათ გატენილი 5-დგან 8 მანუთამდინ. კიდევ შედეგი ნიკოტუბა იყიდება 25%-ით უფრო იათად, კიდევ სხვაგან სადმე; ბრიტანის მეტალის ნიკოტუბა, ჩაბნება, საგარაქე, საშაქე, ჩასა და სტოლის კოვჩები ჩანგლებითა, ფანდოსი, დასადგელო, პირის-საბანი, სტაქნება, სუფოკიკი, საწოლი, სკები, რიფეკი, გრაფინკები, საჭაშური თუფები, ბლუდები, სასალათები, ტაშტები, სარქეკები, სამარალები, გარბი-ცის საფრეკები, უნაგირები კაცისა და ქალისა, ალვირები, ხლისტები, ტანისამოსის დასაფრეკები, საბადო მაგარტლები, კაქსები, უთოები, წისკვილები, ხურები, ქლიბები, კლიტკები, ინგლისის თოფები და რუოლეკები, შიფები, ზარბადები, კამსიოლები, საფანკები, ნიჩბები, გატერმრეკები, სახნები, ხუფები, წინდები, სუფრები, სალქეტებისათვის რუოლები, ეპლანა ტურტელო, მურაბები, კამფეტები, შიკულები, სოუსები, ზღვის ბაღსა, დამიკიტონები და სხ. ინგლისურს მალაზიებში №156, 157, 158, 159 და 160. ამ ნომრებს ყურადღება მიაქციეთ. (100—70)